

MAGYARÁG

Nyomda és kiadótulajdonos: VI. EVFOLYAM 227 szám,
Pásztor Ede cég 1937. augusztus 16 Hétfő

Ara 2 lei

FIGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK MINDEN NAP

Alapította

PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő
Kádár Miklós

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4.

Tokiótól Burgosig

Az olasz angol megegyezés szeptemberben kerül részletes meg tárgyalás alá. Addig a felek -- pihenni tértek. Mindig gyanus, ha a miniszterek szabadságra mennek. Tudjuk, hogy amugy sem dolgoznak olyan sokat, így nem magyarázható a legnagyobb jóhiszeműség nélkül az, hogy Chamberlain, aki bizonyára jó hazafi és szorgalmas hivatalnok, pontosan akkor veszi ki a szabadságát, amikor annyi huza-vona után mégis sikerül az olaszok felé közeledni. Könynyen abba a következtetésbe eshetünk, hogy az olasz-angol tárgyalások voltaképpen vakvágányra futotta.

Ezt a feltevést utólag több esemény is igazolja. Igazolják elsősorban az olasz és angol hadgyakorlatok. Valósággal kis háború folyik a Földközi-tengeren... ágyulövés nélkül. Mind a két fél felvonultatja csapatait, mind a két fél hadgyakorlatozik. Mind a két fél kijelenti, hogy nem a másik ellen irányul.

Az angol lapok azonban nem titkolják jogos aggodalmukat. Miért szakították meg a tárgyalásokat? Miért ez az erőpróbaszerű, bicepsmutogató -- hadgyakorlatozás? Anglia hidegen vette tudomásul, hogy az olaszok egyelőre nem teljesítették kívánságaikat. Eden jelszava érvényesül: Anglia ráér.

Az olasz angol tárgyalások körüli nehézségeket bizonyítja a spanyol események mai kialakulása. A látszat az, hogy mindkét fél nagy igyekezettel szállítja a fegyvert és hadianyagot a spanyol földre. Mintha végleges összecsapásra készülnének. Holott az új csapatszállításoknak más oka van: Azok a lázadási hírek, amikről a Közép-Európa felé tendáló távirati irodák pártoskodása miatt igen nehezen értesülünk, komoly veszedelemet jelentenek és komoly méreteket öltenek.

Hogy ez a lázadás mily végzetes lehet s a fegyver, minicío és csapat szállítá-

soknak sürgőssége mily fontos, arról beszélni is fölösleges. --- Francot mindig is ettől féltették s az önkéntes küldésnek mindig is ez volt a veszélye. Minden esetre a jövő szempontjából nem ártana, ha valami történe, már csak azért sem, mert a háboruszkodásnak ez a módja nagyon divatba jönne. Ha ennek az angol-német-olasz-francia háborúnak, amely Spanyolországban folyik, lázadás vetne véget, nem

kellene többé attól tartania a világnak, hogy ezt a kényelmes háboruszkodási módot megismételnék valaha.

Annál inkább fontos, miután fávölkeleten is hasonló helyzetre kerülhet igen könnyen a sor. A kínai tartományok területén angol, francia, japán, orosz és amerikai érdekek ütköznek össze.

Japán körülbelül úgy találja magát szemben az egész világgal, mint 1914-ben Németország. A nagy ipari konkurens végzetes helyzetbe sodródik, ha megindítja a háborút. Japánt leverni csaknem minden nagyhatalomnak elsőrendű ér-

deke, de főleg érdeke Amerikának. Az orosz-amerikai repülések valódi értelme ebben a politikában rejlik. Amerika szívesen szövöttezik Oroszországgal Japán ellen. Amerika bármilyen erő, bármennyire nem tart egy háború esetén Japától, mégis hátrányos helyzetben volt eddig az előretörő japán imperiálizmussal szemben.

Tudnunk kell azt is, hogy nemcsak a rendszeres légijáratot ütik nyélbe Oroszország és Amerika között, hanem az amerikai flotta tekintélyes egysége „vendégeskodik” Vladivosztokban.

Vitos és Roja tábornok rendszerváltozást akartak előidézni Lengyelországban

Az összeesküvés vezetőit letartóztatták Demokrata mozgalmak Lengyelországban

Paris augusztus 13. A francia lapok értesülése szerint Lengyelországban nagyarányú összeesküvést lepleztek le és vezetőit már le is tartóztatták. Az összeesküvők élén Roja tábornok állott. Roja a világháborúban a Pilsudszky légió harmadik dandárának vezetője volt. Mozgalmának az volt a célja, hogy újból Paderevszkyt, a világhírű zongoraművészt, aki már volt Lengyelország köztársasági elnöke, tegyék meg elnöknek. Az új miniszterelnök az összeesküvők tervei szerint a jelenleg Csehszlovákiában élő Vitos, a lengyel parasztpárt vezére lett volna.

Rohammal próbálták elfoglalni a japánok a Sanghaj körüli állásokat

Sanghaj, 14. A Sanghaj előtt összegyülekezett japán csapatok kínai időszámítás szerint, délután négy óra tájban erős tüzérségi előkészítés után, megkezdték a rohamot a Sanghaj-Wuszung-i vasutvonal mellett fekvő kínai állások ellen. A kínaiak félkörben helyezkedtek el Csapei városnegyed körül. Hadállásaik egészen közel vannak az engedményes területhez. Napnyugtakor a japán nehéz tüzérség félbeszakította működését. A japánok harci tevékenysége elsősorban arra irányul, hogy északkeletről előre nyomulva, Csapeit kerítsék hatalmukba. A kínaiak elkeseredett ellenállást tanúsítanak, de semleges megfigyelők szerint, tüzérségük nem áll feladata magaslatán. A Csapei közelében lévő két község lángokban áll.

Katonai zendülés Paraguayban

Assomption, 14. Paraguay fővárosában, Assomptionban, pénteken reggel katonai zendülés tört ki. A hadsereg elfoglalta a fővárost és követelte a kormány lemondását. A köztársasági elnök a hadsereg nyomása alatt elfogadta a kormány lemondását és azután a katonai iskolába menekült.

Oriási tüzvész Kairóban

Kairó, 14. Egyiptom fővárosának legrégibb negyede, a monszki kerület lángokban áll. A tűz péntekre virradó éjjel tört ki és a nagybárra faházakból álló városrészben ijesztő gyorsasággal terjedt tovább. Rövid idő alatt az egész negyed lángokban állott. Oltásra nem lehetett gondolni, mivel a szűk utcákba a tűzoltószivattyúkkal nem tudtak behatolni.

Mai számunk 8 oldal, ára 2 lei

Az űrrepülés titka

Tesla Miklós, a világhírű feltaláló most jelentette be, hogy megoldotta a csillagokba való utazás problémáját

A külföldi tudományos szaklapok nagy, cikkekben számolnak be Tesla Miklósnak, a világhírű, Nobel-díjas, jelenleg Amerikában élő agy fizikusnak egy nyilatkozatával, amely valóban bombaként hat. Tesla ugyanis kijelentette, hogy sikerült megoldania az űrrepülés problémáját, sőt meg akarja pályázni a francia Guzman-díjat is, amely tudvalevőleg annak jár, aki legelőször teszi lábát idegen égitestre.

Tesla Miklós kijelentése sem miképpen sem tekinthető komolytalannak. Az ő márkás neve garancia arra, hogy nem játszik gondolatokkal, fantazmagóriákkal, hanem felelősségének és tudományos presztízsének teljes súlyával és tudatában tesz csak ilyen merész kijelentést.

Emlékezzünk csak, hol találkoztunk először Tesla Miklós nevével. Az iskolai fizika-kísérlet terem teljesen sötét. A katedra-asztalon egy furcsa, néhány tekercsből és néhány kondenzátorból összeállított készülék kezd bugni. Egyszerre egy hatalmas szikra csapódik ki és tündéri színjáték veszi kezdetét. A spektrum minden színében tündöklő lángnyelvek villámok cikkáznak ide-oda a teremben, a levegő ozonszaggal lesz tele, hogy szinte már fullasztó. A tanár ur felszólít, hogy nyujtsuk oda a lángok közé kezünket. Tudjuk, ha baj lehetne belőle, nem tanácsolná és mégis félünk. Hiszen olyan csodálatos, olyan misztikus... És végül valaki mégis odamegy a villámok befutnak a kezébe és ő elfogódott hangon mondja, hogy nem is érez semmit, csak egy kis kellemes bizsergést. És ekkor a tanár ur megszólal:

-- Ez a Tesla-áram. Csekély energiából hatalmas effektus és az emberre nézve teljesen ártalmatlan.

Ime: így ismerkedtünk meg Tesla Miklós zsenijével.

Az űrrepülés gondolatával már sokkal előbb.

Talán a technika hallhatatlan álmodója, Verne Gyula ébresztette fel bennünk a gondolatot, hogy talán nem vagyunk egész életünk idekötve a keserű levében forgó sártekere, hanem sokkal tágabb perspektívák is megnyílhatnak előttünk. Talán sokan emlékeznek még Utazás a holdba című regényére, ahol ágyugolyóban lövik a hősöket, az örökké változóarcu égi csatlós, a Hold felé.

Az ágyugolyó rossz ötletnek bizonyult, mert a tudósok kiszámították, hogy percenként 7800 kilométeres kezdősebesség volna szükséges ahhoz, hogy a golyó kirepülhesen a föld vonz

erejének köréből, ezt a sebességet pedig, ha technikailag elő is lehetne állítani, emberi szervezet ki nem bírhatja. De, ha az ágyugolyó nem is volt sikerült ötlet, maga a gondolat, a csillagok közötti közlekedés gondolata felvetődött és tovább élt ifju, lelkesedő diáklekkel, ebben az örök, legtermékenyebb humuszban.

Az újabb időkben még két nagysikerű könyv jelent meg erről a témáról. Az egyiket Kurt Lasswitz írta, címe Két Bolygó és a gravitáció kiküszöbölését fantáziálja megoldásként. A másikat Verne modernebb utóda, a fiatal H. G. Wells írta, a maga pazar fantáziájával és ugyancsak a föld vonzóerejének kiküszöbölésével operál.

A képzelőtehetség tehát felgyúlt. Az ember, miután meghódította a levegőt motorral, gázzal és vitorlával, örök nyughatatlanságával új célokat tűzött ki magának. Kikövezni az utat a csillagok felé.

Es amit a fantázia elénkfest, amit elérni vágyunk, bármily távoli legyen is az, a huszadik század technikusai rögtön mint aktuális és sürgős feladatot kezel. Hozzálat, fur, farag, kísérletezik, elméleteket állít fel és cáfol meg vegyit és szétválaszt, természetben megfigyel és laboratóriumokban kotyvaszt, de előbb utóbb megvalósítja, mert jel-szava: a tudománynak semmi sem lehetetlen.

Am lássuk, hogyan kezdett hozzá a tudomány a probléma megközelítéséhez.

Miután az ágyugolyó-rendszer eleve elvetették és miután nemcsak, hogy a vonzámentes anyagot nem sikerült még megtalálni, de még arra sem tudjuk a pontos feleletet, hogy mi is hát a gravitáció, más utakat kerestek. Nem tudjuk, mi a gravitáció? Nem is fontos. A fontos az, hogy legyőzzük.

Hosszu ideig a rakéta-rendszer tartották a megoldás útjának. Valóban sok sikeres kísérletet hajtottak végre rakétával, de végül is megállapítást nyert, hogy jelenlegi robbanószereink, bár elég erősek ahhoz, hogy városokat pusztítsanak el pillanatok alatt, nem elég hatékonyak ahhoz, hogy egy embert kiemeljenek az ősi rabságból, a Föld vonzóerejének hatása alól.

De a gondolat mégis népszerű lett. Mindnyájan emlékezhetünk még arra a nagysikerű Willy Fritsch--Gerda Maurus filmre, a Hold asszonyára, mely oly pazar kiállításban hozta elénk egy rakéta-űrrepülés izgalmas élményét. A film rendezője, illetve technikai tanácsadója az ardeali származásu

ÓVÁS!

A HORIA bedörzsölőszert elsőrangúnak elismert minősége miatt szerte az országban hamisítják. Ezért kénytelenek voltunk csomagolását megváltoztatni, így a valódi HORIA bedörzsölőszert csakis a mellékelt ábra szerinti csomagolásban és kizárólag gyógyszertárakban, drogériákban és parfumeriákban kapható.

Óvakodjon a hamisítványoktól!

Főlerakat: Parfumeria Internațională, București, Str. Câmpineanu 17.

Oberth professzor volt, a rakéta-űrrepülés világhírű uttorője és legkitünőbb szakembere.

De a repülés csak atelierholdra történt meg és a filmnek bármily sikere is volt, a rakéta levizsgázott és a probléma még mindig megoldatlan maradt.

Esorok írójának mintegy másfél évvel ezelőtti módjában volt hosszabb beszélgetést folytatnia Oberth professzorral, aki bánáti lakhelyén ma is állandóan foglalkozik a kérdéssel. Ime, mit mondott akkor Oberth professzor:

-- A probléma túl nagy, de nem megoldhatatlan. A nehézséget nem a súlyos tudományos kérdések, hanem inkább a technikai részletek alkotják. Ma már én magam is látom, hogy a rakétával elvettük az utat. Nem mondom, hogy ilyen módon nem lehet megoldani a dolgot, de ez az út túl hosszú. Kell lennie egy rövidebb, kézenfekvőbb lehetőségnek is, csak még nem eszméltünk rá.

-- Én már megmaradok a magam rakétakísérletei mellett. De jönnek majd a fiatalabbak, akik élesebb szeműek és meglátják azt a rést, amely mellett mi észrevétlenül mentünk el és amely az egyenes úthoz vezet. Szeretném megérni.

Lám, Oberth professzor csak egyben tévedett. Nem a fiatalabbak látták meg a rést, hanem egy öreg, talán a gyakorlati keresztülvitelhez túlóreg tudós, a nyolcvanegyéves Tesla Miklós.

Hogy miképpen véli megoldani Tesla a nagy problémát, azt nem árulta el. A Guzman-díjra pályázik és nem akarja, hogy elússék ke-

zéről. De tekintve, hogy Tesláról van szó, a technikai elektromosság nagymesteréről, kézenfekvő, hogy villamossági uton találta meg a megoldást.

A részletek? Számunkra talán nem is fontosak. A fontos az, hogy azok, akik megépítik az első űrhajót, a világűr első kékszállagosa, azok lássanak tisztán minden részletet, nehogy valami hiba csusszon bele a Nobel-díjas tudós számításaiba.

A fontos az, hogy igaz legyen amit Tesla mond, hogy ne legyen tévedés elgondolásában és megvalósulásában a nagy csoda: Ember a csillagok között.

Hatalmas lépés lenne ez a tudomány minden ága számára. Hatalmas győzelem az ember agynak és akaratnak. Ha Amerika felfedezése új korszakot jelenthetett az emberiség történetében, ezerszer annyi joggal nyithat új korszakot a világűr meghódítása.

Es talán akkor, ha kozmikus új távlatok nyílnak meg az emberiség előtt, talán akkor majd nem fog bűnnel, gyilkossággal, vérrel, háborúkkal marakodni a földgömb minden parányi részéért.

Tesla Miklós, fizikaóráink nagyszerű varázslója, életed alkonyán valósítsd meg utolsó, minden eddiginél nagyobb varázslatodat: a világűr meghódítását.

Ez nem csak a tudomány nagy győzelme lesz, de talán az emberi megértés diadalát is meghozhatja.

Legalább is így reméljük.

Hiszen már alig reménykedhetünk másban, mint az ilyen hihetetlen, nagyszerű csodákban...

(r. gy.)

Hazamennek Romániából is a japánok és a kínaiak

Bucuresti 14. A szélsőkeleti események következtében a Romániában tartózkodó japán és kínai alattvalók nagy

száma hagyja el az országot. Bucuresti-i követségeik besorozzák őket és utazási jegyekről gondoskodnak.

Kolerajárvány Honkongban

Honkong, 14 — A „Times” szerint Honkongban veszedelmes kolerajárvány pusztít. A

betegek száma pár nap előtt már több mint száz volt. Egy európai is van közöttük.

Földrengés Északkinában

Berlin 14. A Rador táviratiroda jelentése szerint az észak-kinai Tsaoiaufu német misz-sziós állomást az elmúlt napok földrengései teljesen elpusztították. A földrengés egyébként az egész Nanking-Tiencsin-i zónában rengeteg pusztítást

**Senki sem engedheti meg magának,
hogy pénzét fölöslegesen költse!**

Ma alkalom van izlésének megfelelő divat szöveteket olcsón, jó minőségben, legnagyobb választékban

Deutsch Posztóáruház

idény előtti olcsó elárusításán alkalmi áron vásárolni!

Felöltöztet, BERENDEZ és ELTEMET

A JAPÁN IPAR

Rádiót, pizzamát, autót, töltőtollat,
cípőtűzőt, írógépet, celluloid-keresztet
és vízhatlan koporsót egyaránt szál-
lit Onnek Japán

Mi mindent gyárt ma Japán? Tallózas egy japán reklámkönyvben. Ez az igazi „SÁRGA VESZEDELEM”

A szerkesztőségbe minden hónapban megérkezik ez a két színnyomású, tekintélyes lap-számu, angolnyelvű lap és minden hónapban ámulattal nézegetjük remekbekészült kli-séit. Minden tekintetben szug-gesztív lap, remekül megszer-kesztve, sok modern regénynél érdekesebb tartalommal, hol-ott ötvenhat kvartoldalán nin-cse n semmi egyéb, mint hir-detés.

Címe: The Japan Exporter.

Magyarra fordítani azt hi-szem felesleges. Csak a The szócskát kell lefordítani, ami magyarban az „a” határozott névelővel azonos.

A lap képekben és szöveg-ben elénk tárja mindazt, amit az alig háromnegyed évszázad-dal ezelőtt még középkori ál-mát alvó, nyersanyagokban kétségbeesetten szűkölködő, tájfunoktól, földrengésektől és tüzhányókitorésektől állandóan gyötört szigetszország saját ter-mékeiből eladásra kínál Euró-pának és Amerikának.

A legtöbb árucikket formá-jában mi sem különbözteti meg az elsőrangú európai gyártmányoktól. Állítólag mi-nőségileg sem marad semmivel sem mögötte. Árban pedig lé-nyegesen alacsonyabb.

Tegnap új példány érkezett. Benne egy szó sincs távolkeleti konfliktusról, Peking elfogla-lásáról, Tiencsin rombadönté-séről, légibombázásról, tömeg-mészárlásokról és a többi ked-ves apróságról, amit a japán exportőr kizárólagos joggal Ki-nának szállít. Oh, nem a The Japan Exporter kizárólag a legbékésebb cikkeket hirdeti. Frottirtörülközőket, színes és exotikus halak beleszótt min-táival. Még színesebb, kecses-formájú porcellánszervizeket, vázákat, nippeket. Fényképe-zőgépeket kompúr zárral és teleszkopállvánnyal. És még mennyi minden remek dolgot!

Mindjárt felsoroljuk őket...

Amikor végiglapoztam, fá-radtan, zugó fejjel oltottam el a lámpát. Még sokáig hanyko-lódtam, szemem előtt a lap fedelének lila-sárga színei tán-

coltak. Aztán nagynehezen -- mégis elaludtam...

NAPKELETI ÁLOM

De csak keveset aludhattam. Még éjszaka volt, amikor fel-ébredtem és ezért az első pil-lanatban nem is vettem észre a nagy változást. Aztán fel-gyujtottam a villanyt. Hunyo-rogva néztem a lámpába. Hi-szen ez nem az én villanykör-tém! Megnézem jobban, hát el-ámulva látom, hogy a fogla-latban japán Fuso körte ég. De maga a lámpakar is idegen. Talpán furcsa jelek és egy fel-írás: Shimaoka Kogyosho.

Megszokott ágyamat Fujita Shoten márkájúra cserélte ki az éjszakai kobold és rajta az ágynemű a Kamagowa gyári je lést viselte. Pizzamátam, mint a részletesebb vizsgálat kiderítette, az Omiya et Co. cég szállította.

Szobaberendezésem igen iz-léses lett. Eltűnt a butorozott szobák szokott egyhangúsága, ami nem is csoda, hiszen a To-kyo Kenzai Kogyosho butorai igazán izlésesek. Ilyen pazar csőbutort csak f meken lát a ezgény kisvárosi ember.

Hirtelen megszólalt hatlám-pás Hayakawa rádióm is. — Olyan szépen szólt, hogy azt hiszem, csak Kaiyo Shotai féle hegedűn játszhat az előadó, vagy pedig Kioto Mizuno gra-mafonlemez közvetíti a studio, amelyet egyébként csak Mu-zikami rádiócsövekkel szerel-hettek fel.

Nonyo gyártmányú cigaret-tatárcámból előveszek egy ki-tűnő Oimatsu cigarettát, hátha elmulik a varázs. De nem. Ö-ltönyömről, amelyet este leve-tettem rámkacsint a márka: Toyo Bosifu Shokai. És mint-

ha finomabb lenne most az anyaga is...

Gyorsan előveszem Kuki Manshodo töltőtollamat, hogy mindezt leírjam Imamaura-Ya jegyzetembe, de ugylátszik a tollból kifogyott a Toshiba-Cho tinta. Felöltözöm hát és kis kétszemélyes Nissan autó-mon, vagy Raji-Jitensha bi-ciklimen berobogok a szerkesz-tőségbe. De megnézem Sato karórám és látom, hogy ki-zony a szerkesztőség még zár-va van ilyenkor.

Kicsit szorít Chiyoda cipőm, hát inkább felhuzom Shima Sahei papucsomat és hogy ide-geim kissé megnyugodjanak, beveszek egy Yamagawa asz-pirint. Ilyesmivel nem érdemes orvoshoz menni, mert az biz-tosan elkezdéné vizsgálni min-den részemet Yamata-mikrosz-kópjával. Ellenben sokkal oko-sabban töltöm az időt, ha Uchino önborotvámval szépen megborotválkozom.

Mire ezzel készen vagyok, hajnalodik. Kazama Seichu Choio féle cipőtűzőmet ismét összehuzom lábamon, felteszem Suzuka-Kioto szemüvegemet s leülök Haruyama írógépem-hez. Legépelem a cikket, lea-dom a nyomdába, ahol Shanyo Shokai szedőgépén kiszedik és Toyo-cka-cho rotációson ki-

nyomatják azt.

És ezzel vége is az álomnak, amelyet minden bizonnyal a Yamaji altató tett ilyen szí-nessé.

EZT TUDJA JAPÁN.

Mindez pedig képpel és írás-ban benne van a The Japan Exporterben. Sőt! Felajánlja, hogy gyermekeidet, ha hosszú nevétől meg nem ijedsz, Asahi Koki Kabushiki Kaisha már-kájú gyermekmérlegen mérd naponta, utána pedig Hakuba gyermekkocsin vidd sétálni, miközben Asanuma féle ját-szerekkel szórakoztatod.

Meleget a Bunka kalorifei szállít télen épp oly megbizha-tóan, mint nyáron hűvös sze-let a Yamaji ventilátor. Éhez-red nem kell, mert remek Shinfuji konzervek várnak rád, amelyeket izléses Miya-zaki tányérok szervíroznak.

És, ha mindezek után imád-kozni akarsz a fehér faj ipari fölényénél, térdepelj le az Aki-yama Maruhi féle feszület előtt, (könnyen tisztítható kaucsuk, imitált elefántcsont-figurával) és nyisd ki előt-te áhitatos lelkedet.

Ha pedig mindezt meguntad, rendelkezésedre áll a Kamara-mi féle kés, a Zumarayo féle elsőrendű lenkötél, vagy a Ki-mito-Maku automatikus is-métlőpisztoly, hogy véget ve-hess az egésznek.

Csak feltétlenül Hakamashi féle koporsóba temettesd el mag', mert az vízmentes és ellenáll az idő fogának...

Még egy érdekes apróság:

Az egyetlen japán cikk, amit nem Japán szállít a The Japan Exporter, mert azt az angol Andrews and George kiadó cég küldi világgá. (r. gy.)

Revolverpárbaj Zágráb uccáin

Zágráb, augusztus 14. A zá-grábi járásbíróság épülete előtt Matosics Joe, ismert zágrábi ujságíró sajtópere után súlyos összetűzés történt az ujságíró és egy Lisach nevű egyén kö-zött. Amikor Matosics kilépett az épületből, Lisach bexerrel hátbavágta, amire Matosics rá-

lőtt. Az ujságíró egy gépkocsib-ugrott, a Lisach társaságában levők utána lőttek és ő viszo-nozta a tüzelést. Szerencsére a golyók nem találtak. Matosics a rendőrségre hajtatott és fel-jelentést tett támadói ellen. Lisach, Macsek horvát vezér egyik bizalmas embere.

Sulyos autóbusszserencsét-lenség Grenoble mellett

20 méteres szakadékba zuhant harminc utasával egy autóbussz

Páris, augusztus 14. A Grenoble felé vivő országuton sulyos gépkocsiszerencsét-lenség történt. Miközben a 30 utast szállító gépkocsi egy szakadék szélén haladt el, eddig még meg nem állapított okokból, de valószínűleg hibás kanyarodás következté-ben 20 méteres mélységbe zuhant. Kér utas meghalt, kettő pedig sulyosan megsebesült.

János bácsi

nit szól ahoz, hogy a zsidók belementek Palesztina felosztásába.

— Mán én azon igazán csudálkozom. Azt hittem vóna, hogy úgy tesznek, mint az egy szeri festő, aki addig festette a tenger szellemét, míg kapott tőle ajándékba egy tengeri tündért. De ojan vót, hogy nyakig hal oszt ippeg a feje vót nő. — De annyit beszilt, hogy a festő eccercsak visszadobta a tengerbe, aszongya a szellemnek, — vagy több halat, vagy több nőt aggyál nekem.

— Bizony, amit Anglia akar abba bele kell nyugodni.

— Bele is nyugszok én. — Lám Mussoliní is belenyugodott hogy Anglija pizt aggyon neki a nagy ellensígeskedés hejett.

— Hogy? Csak nem kap kölcsönt Olaszország.

— Mán én nem hiszem, hogy köccsön nélkül ojjan nagyon jóba vónának. Azir is rendezi Mussoliní a nagy hagygyakorlatokat az angolok orra előtt, hogy lássák, miye van neki. — Aki köccsön kir, az meg kell mutogassa a vagyonát.

— Talán inkább fenyegetni akarja.

— Csudát. Iszen az ojjan vóna, mint amikor a zeig berugott oszt táncra akarta kirni a macskát.

— Pedig már láttunk olyan csudát a világpolitikában.

— Világpolitikába lehet, de itt E Európában nem.

— Hát ahoz mit szól, hogy egy amerikai tanár már el akar repülni az ürbe. Uj csillagokra akar utazni.

— Azt biza rosszul teszi. Ne a csillagokba utazzon el, hanem azt monggya meg, hogy lehessen olcsón elutazni Bucurestibe. Az vóna a nagy találmány.

— Mit akar, a vasut most szállítja le a tarifát.

— Igen ám, a zócsó utazással is úgy leszünk ám, mint a zócsó cigarettával. Majd kifundáják, hogy mindenki harmadikká utazik, akkor azt bevonnyák a forgalombul. Na istenálgya fíjatalur. Sijetek hogy méd idejiben kiérjek a vasutra, mer látni akarom a minyiszer megérkezését.

— Hát arra meg miért kiáncsi?

— Hát hallom, hogy annyi zsebtolvaj garázdálkodik Oradea és Cluj között, gondolom, hátha ellopja valmejjik a minyiszeri tárcáját a zsebibül.

— Minek az neki, hiszen sincsen abban pénz.

— Piz nincs benne, de egy pár jó cim, ahunnan pizt lehet kapnyi, mindig akad a minyiszeri tárcában.

„Ki most vesz jól vesz”
Deutsch Posztóáruház idény előtti olcsó elárusításán, mert árait még az eddigi olcsó áraknál is olcsóbbra szabta. Rzer-váltasson szövetet magának!

Leleplezték Hollywood

„titokzatos emberét”

Newyorki körözött rabló volt a filmváros divatdiktátora

Hollywood, aug. 14. Minden filmszenzációnál nagyobb izgalmat okozott egész Kaliforniában John Montague esete.

Hollywood „titokzatos embere” évek óta a hollywoodi társaságok kedvence volt. A legelegánsabb társaságokban volt otthon és közismert volt, mint Amerika egyik legjobb golfjátékosá. Mellesleg nevezetes volt arról is, hogy egy kapával nyert golfbajnokságokat és a kapával legalább olyan jól golfozott, mint szabályszerű golfütővel. John Montague szelvényében-hosszában mint kifogástalan uriembert ismerték, a kinek mindig bővel van pénze. A város divatdiktátorai közé tartozik, de nem igen szereti, ha magánügyeibe avatkoznak.

Egy kicsit félénk, hallgatag embernek ismerték, aki viszázsautasított minden közeledést. Néhány héttel ezelőtt a newyorki rendőrség egy hollywoodi folyóiratban melátta John Montague fényképét, mire rádión intézkedett, hogy tartóztassák le egy 1930-ban elkövetett rablótámadásért.

Montague legjobb barátja, Oliver Hardy, a filmkomikus kijelentette, hogy csak tévedésről lehet szó.

De nem volt tévedésről szó, mert amikor Montague megkapta az idézést, két híresen szép Lincoln-kocsija közül beült az egyikbe és bevonult a losangelesi börtönbe.

Egész Hollywoodban közismert csinos barátnője, Esther M. Plunkett másnap megjelent a börtönnél és Montague kocsiját hazavitte. Az újságíróknak csak annyit felelt:

— Jonny megkért, hogy a kocsiját hozzan haza. Többet magam sem tudok.

Annyi kitudódott máris, — hogy Montague a rablótámadást beismerte. Három év óta a hollywoodi társaságok kedvence és csak most jutott eszébe az embereknek, hogy mindig tiltakozott az ellen, hogy lefényképezzék.

Még a múlt héten egyik hollywoodi lap rövid interjút közölt vele. Arra a kérdésre, vajjon házas-e, azt felelte, senkinek semmi köze hozzá. Mikor az újságíró titokzatos pénzforrásáról érdeklődött, Montague megtagadott minden felvilágosítást és mikor azt kér-

dezte, hogy kellemes-e „titokzatos embernek” lenni, a titokzatos ember egyszerűen nem felelt.

Egyik Hollywoodi lap szerint Montague első kihallgatásán a következőket mondotta:

— Hét évvel ezelőtt, amikor még ostoba voltam, belemász-

tam a bajba. Newyorkban történt. Most már örülök, hogy tul vagyok rajta. Mindig is gondoltam arra, hogy visszamegyek keletre és tisztázom ezt a kinos ügyet.

De ugyanakkor azt is kijelentette, hogy mindent elkövet felmentése érdekében.

PARDON

SOHASE EKSZKUZÁLJA magát a Facla. Tudjuk, hogy ennél kellemetlenebb feladat aztán igazán nem létezik, mint egy lapnak bocsánatot kérni olvasóitól tudósítója miatt. A kérdés, hogy tehet-e róla a lap és tehet-e róla a tudósító? A lap azt közölte, hogy Bocu Sever meghalt. Nem kötelező elhinnünk, hogy e rémhír csak ugyan a tudósító agyában született, vagy a szerkesztőségben.

A KACSÁKAT egyébként meg kell becsülni, mert vannak komoly organumok, miket az tett nagygyá, hogy idejében és helyesen adagolva hoztak kacsákat a napvilágra. Ismerek egy lapot, mely tizenkét éven át nyomorgott anélkül, hogy valaki észrevette volna. Egy szép napon egyik fiatal riportere lelkenedezve szaladt be a szerkesztőségbe.

— Itt van városunkban az ikahami maharadzsa.

A szerkesztőség nyomban küldte legjobb szerkesztőjét a maharadzsa-hoz. A maharadzsa azonban nem volt sehol. A szerkesztő addig kereste a maharadzsat, amíg a lap nyomdai szerkesztője nem győzte várni. Le kellett zárni a lapot, hát otthon nyomban megírta hasból, hogy a maharadzsa a városunkba érkezett és holnap érdekes nyilatkozatot közöl lapunkban.

Másnap le kellett hát adni a riportot, ami azonban nem volt sehol, miután a maharadzsa akkor éppen Davosban nyaralt és nem volt ideje a kis ardeali városba ellátogatni. A lap szerkesztője azonban nem volt ügyetlen ember, megírta a maharadzsa nyilatkozatát, megírta, hogy a maharadzsa mit csinál a kis városban és mit akar még csinálni s a végül óvatosan azt is megírta, hogy már el-

is utazott, nehogy a konkurrens lap riportere folytathassa az érdekes intervjut. Természetes, hogy ez a rosszmaúság lett a veszte, mert másnap a konkurrens lap riportere anyaghiányában megírta, hogy a maharadzsa soha sem járt a városban. A kis lap, mint mondom, addig a kutya sem vett, mint a kis hörcsög rontott neki a konkurrenciának.

AHOL pedig két ember veszekszik, ott mindig akad egy harmadik, aki örül. A nagy vita közben egyszer csak be-szalad a kis lap redakciójába a nagyobb lap redakciójának egyik ellensége s érdekes felvilágosításokat sugdos a nagy lapról a kis lap szerkesztőjének fülébe. Másnap ki is jött a hatalmas cikk. Kiderült, hogy a nagy lap szerkesztője itt és itt, ennyi meg ennyi pénzt fogadott el s még egy sor botrány. A kis kacska volt az, ami elindí-

Polom árban vásárolhat

férfi és női szövet **maradékokat** öltönyre, kabátira, nadrágra, kosztümre, comple és szoknyára. Vásznak, damasztok, asztalművek, mosók és kis maradékok érkeztek.

STEINER

maradékos Oradea, Calea Victoriei No. 3., udvarban.

totta a lavinát. Nem sokára az addig jelentéktelen lapocskát hatalmas módon fellendült, ma komoly vetélytársa a nagy lapnak.

A KACSÁKBÓL tehát nem sikerülnek mindig ily balvégzetű dolgok. Különben is a kacsákkal is úgy vagyunk, mint a kis és nagy fizetésképtelenségekkel. Ha kiskeresetű ember nem tud fizetni, gazember, aki megesszi a mások pénzét. Ha nagykeresetű ember nem fizet, az csak egyszerű egyezkedés. Kis kacsák ártanak, nagy kacsák használnak. — Hiszen hírszeadjuk, hogy például Oroszországban az európai lapok jóvoltából hány ember halt máréhen, hányan végezték életüket bitón, kiderül, hogy Oroszországnak régen nincs málegyetlen lakosa sem. A kis kacsák helyben születnek és könnyű őket leleplezni, a nagy kacsák távirati irodákban látnak napvilágot, de éppen olyan linkek, mintha kis éhenkórász riporterek találták volna ki őket. (—fás)

FLOREAL-KRÉM

szeplő, májfolt, pattanás és más arctisztálanságok ellen. Szépit, üdit, fiatalít. 1 tégely ára 40 lei. Főraktár:

PAP DROGUERIA

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 9. Tel. 656. Naponta postai szétküldés

BELPOLITIKAI FIGYELŐ

Most már tehát véglegesen számolnunk kell azzal a ténnyel, hogy a kormány nem fog lemondani, hanem mandátuma lejártával „ejtőernyővel földet ér”. A választások tanulságait nem fogja a mi kedvünkért levonni s ha a Nemzeti parasztpártnak nincsen ereje megtenni, hogy kormánybuktató helyzeteket is provokáljon, akkor csakugyan várunk kell.

A megyei választások eredménye mégis érdekes tanulsággal jár, amit a kormánynak is respektálnia kell. A hagyományos liberális óvatosság és ókoság, sőt a Tătărescu érált alatt lehetetlenfomra élezett diplomatikusság arra készíteti a kormányt, hogy maga is elhajoljon attól az iránytól, mely fele annyi hajlandóságot mutatott még a közel múltban. — Persze nem tulságosan, de anynyira minden esetre, hogy a Pop Valér féle javaslatot véglegesen elejtse s a népszerűség virágait máshol keresse. — Ez az óvatosság arra készít minden demokrata meggyőződést, hogy kétszeres éberséggel szorgodják a valódi demokrata pártok mellé. A liberális párt a múltban is megtette, hogy látszat-demokráciából egészen kielégítő intézkedéseket hozott. Nagyon erősnek és tettekre késznek kellene lennie a nemzeti parasztpártnak, hogy a liberálisok évszázados politikai iskolájával, kitűnő államférfiaival szemben megállja a helyét.

A választások ha már nem hozták meg a kívánt kormánybukást, mégis sok eredményt jelentenek és sok örömet szereznek a demokratárcvonalnak. Mindenekelőtt azt, hogy az ország leszámotl a jobboldallal.

A belügyminisztériumban összeállították a községi és megyei választások, illetve az eddig lezajlott összes közigazgatási választások eredményeit.

A kimutatás számai kitűnően fejezik ki az úgynevezett jobboldal és baloldal közötti erőviszonyt. A „baloldalra” kell számítanunk a két nagy pártot, a nemzeti parasztpártot, míg a másik oldalon tömörülnek a nemzeti keresztény párt hívei és a román arcvonal tagjai. Ezek felé kacsintgat ujabban Brătianu György pártja, amely mindjobban eltávolodik a voltaképpeni liberális irányvonalától. Ha a két oldal által elért eredményt vizsgáljuk, azt kell látnunk, hogy a jobboldali propaganda a közigazgatási választásokon tényleg vereséget szenvedett. Vereséget, amelyet nem lehet magyarázni és mentegezni, mert nem szölamok állítják, hanem számok támasztják alá. A belügyminisztériumi kimutatás

százalékszámait mindenkinek elárulják, hogy különösen a megyei választások alkalmával a jobboldali pártok nagyon jelentéktelen szerepet játszottak. Nagyon jól ismerjük azokat a kiméletlen szölamokat, amelyekkel a jobboldali csoportok eszmekörükbeigyekeznek vonni a választókat. Jól tudjuk, hogy céljuk elérésénél eszközökben nem nagyon válogatnak, nem nem egyszer történt meg, hogy fenn lobogtatták a gyűlölet zászlaját, amely az emberi egyenlőség, a felebaráti szeretet semmibevevését és tagadását hirdette.

Örömmel kell megállapítanunk, hogy ezek a rosszhangzású szölamok nem találtak visszhangra a választók előtt. A választási eredmény az úgynevezett „rend pártjainak” győzelmét hirdette, mert a szavazatok túlnyomó többségét a liberálist párt és a nemzeti parasztpárt szerezte meg. A rend pártjai az egyenlőséget hirdették, egymás megbecsülésére, közös munkára

buzdították a választókat. A választók pedig választottak, a kevésbbé hangzatos, de mindenesetre alaposabb és az ország jövője érdekében helyénvaló szölamok mellett döntöttek. Nem hallgattak ezuttal az uszításra, érzékellenek maradtak a könnyelmű ígéretekkel szemben, ünnepi hitvallást tettek a nyugodt államélet, az emberi egyenlőséget hirdető demokrácia mellett. Ez a hitvallás a közigazgatási választások legszebb eredménye és tényleg azt a meggyőződést erősítheti meg bennünk, hogy az ország lakosságának zöme, a dolgozó polgárok, fizikai és szellemi munkások zöme távol áll a jobboldali mozgalmaktól, amelyek programjáról, célkitűzéseiről ilyenképpen mondott közvetett, de nagyon sokat kifejező ítéletet.

A kormány most nem mond le. De ezek a választások megmutatták a liberális pártnak, hogy meddig terjedhetnek azok a keretek, melyen belül a „lemond”, „nem mond le” kérdéseit eljátszhatja.

Hideg zuhanyt

napközben éppen a legnagyobb forráság óráiban nem vehet a dolgozó ember. Aki mégis meg akarja tartani munkakedvét, az kitűnően

PÓTOLJA

a hidegvizes leöntést. Nehány csepp valódi

Diana-sósborszesz

mellyel lemossa izzadó homlokát, bedörzsöli torró bőrét, hónalját és karjait, úgy lehűti és felüdíti, mint ha hideg fürdőt venne.

Diana-sósborszesz

űdít, hűsít, erősít.

Találkoznak-e a párhuzamos vonalak a végtelenben s ha igen, miért ne?

Érdekes vita az oradeai társaságban, melyből ha más nem, legalább egy jó Karinthy-cikk született

Három évvel ezelőtt Karinthy Frigyes, — egy napra tervezett oradeai kirándulása majdnem egy hétig tartott. Egyórás előadást tartott akkor az Ujságíró Klubban, — a nagyközönség számára, de a nap többi óráiban barátai számára tartott előadásokat s ezek a külön konferanszok voltak az érdekesebbek és ötletesebbek.

Kevés magyar író rendelkezik olyan sokrétű kultúrával, mint Karinthy. A kiváló humorista mindig előszeretettel foglalkozott természettudományi kérdésekkel, sokat ért filozófiához, lélektanhoz, élettanhoz s amit kevesen tudnak róla, igen jó matematikus. Karinthy szenvedélyes vitatkozó s itt Oradeán minden témakörre akadt megfelelő vita-partnere, csak éppen egy matematikus hiányzott. Silbermann Jenő, kit Karinthy jól ismert, ezidőtájt Párisban tartózkodott. Ugy került szóba akkor Silbermann, hogy egy matematikai kérdésben őt szeretne volna döntő bírónak felkérni Karinthy. Mikor pedig megtudta, hogy Párisban tartózkodik, elkérte a címét s egy levelezőlapon a következő sorokat írta Silbermann Jenőnek:

„Kedves Jenő, — aki azt állítja, hogy a párhuzamosak a végtelenben találkoznak — nem gentleman. Üdvözl Karinthy.

Célzás volt ez egy közöttük a végtelen vonalakról régeb-

ben folytatott vitára.

Silbermann Jenő Karinthy lapjára azonnal hosszasan reflektált egy dr. Turnovszky Sándorhoz intézett levélben.

„Karinthy megállapítása természetesen csak a londoni társadalmi rendszerre értelmezhető mivel a gentleman fogalom a matematikában nem értelmezhető. A gentlemanség egy csomó kötöttség respektálását jelenti, hogy a gentleman sereg ennek farizeus kijátszásával előnyökhöz jusson.

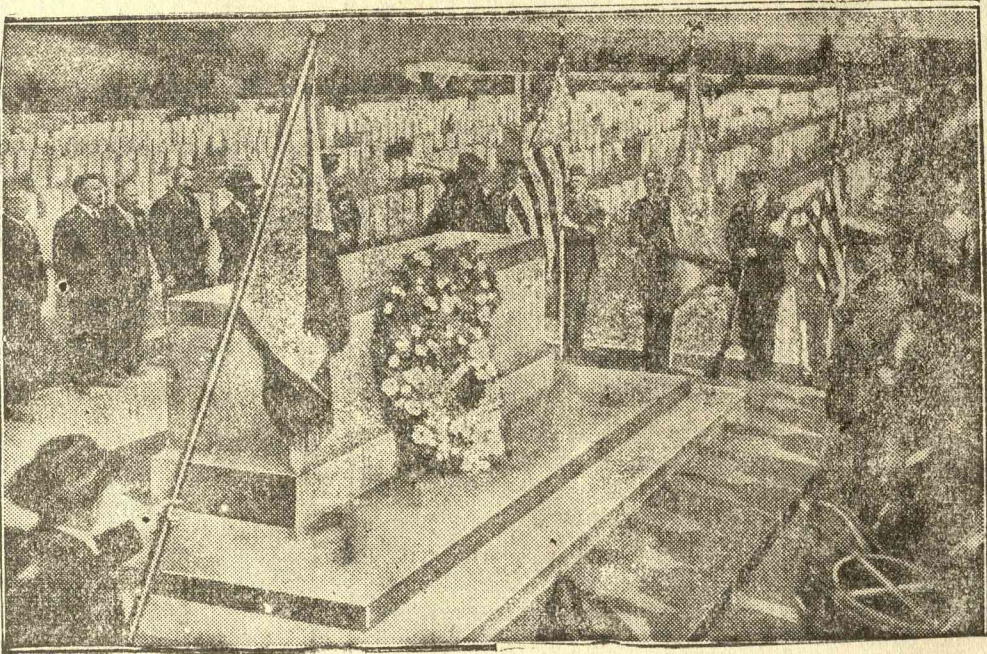
Ami a híres tételt illeti Karinthy érte benne a humort, mert a szexuálhorizont normatív fantáziája szerint az egyenesnek két vége lévén a végtelenben két pontja van és mégis csak egy párhuzamost lehet hozzá húzni egy ponton át, amely a végtelenben metszi. Egyébként három geometria van...” — itt következik egy hosszú fejtegetés s a végén azt írja: „Az ember találkozik egy kávéházban, de nem a végtelenben.”

Erre az érdekes vitára tér vissza most Karinthy, aki szellemes elmefuttatást közöl egy pesti lapban „A párhuzamos vonalak”-ról.

A párhuzamos vonalak

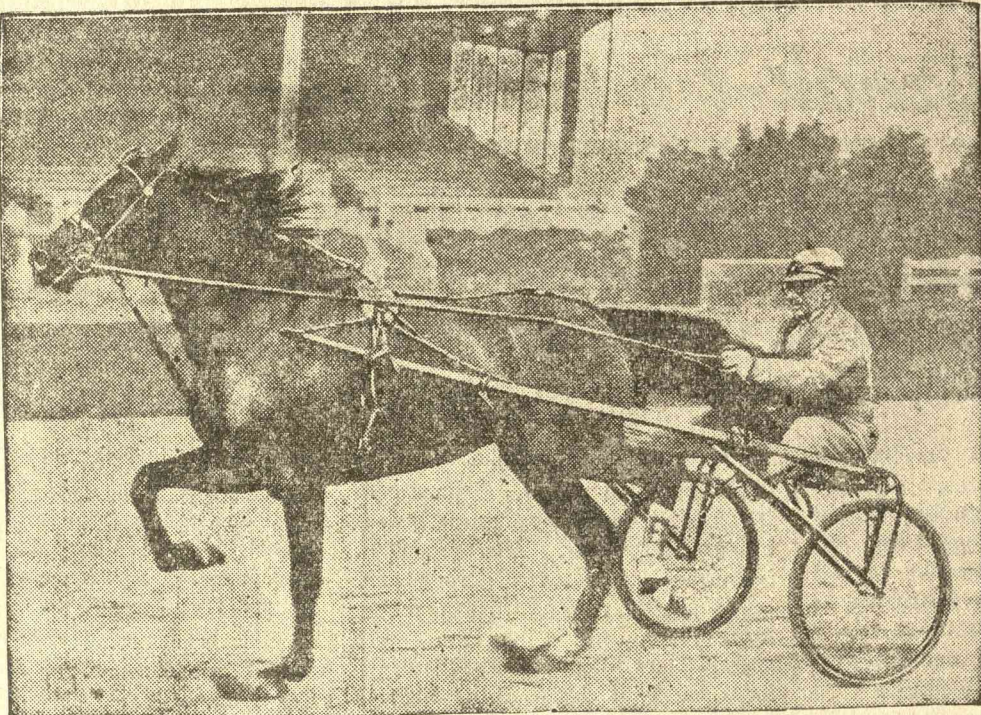
Egy csomó matematikai könyvet néztem át, nem értem, mit akarnak ezektől a párhuzamos vonalakról. A posztulátum, hogy találkoznak-e a végtelenben, vagy

nem találkoznak, 2000 év foglalkoztatja a tudós elméket, korszakokat teremtvén szemléletben. Hogy lehet ez vita tárgya? Hiszen a párhuzamos vonalak az ember találta ki; a párhuzamos vonal elképzelése, az én szuverén jogom, olyannak képelem, amilyennek tetszik. És ha az emberi konvenció egyszer már megállapodott abban, hogy a párhuzamos vonalak nem találkoznak, akkor nincs az az isten s nincs az a végtelenség, ami ezt a találkozást titokban, a mi hátunk mögött, a mi beleegyezésünk nélkül megengedje nekik. Ez a posztulátum a párhuzamos vonalakkal nem a megismerés, hanem az emberi akarat ténye, — több! az erkölcs ténye, a kötelesség ténye, majdnem kategórikus imperatívusz. Ha mi, a szellem gentlemanjei, egyszer megállapodtunk abban, hogy a párhuzamos vonalak nem találkoznak, illetve, hogy korrekt párhuzamos vonalaknak csak azokat tartjuk, akik nem találkoznak — akkor erről a találkozásról beszélni épp olyan erkölcstelen, sőt illetlen dolog, mint vétetni, játék közben, a kártya szabályai ellenében a párhuzamos vonalak találkozását erkölcstelen, törvényt kívüli találkozásnak tartom — az izlésem tiltakozik ellene, mint mondjuk, a vadászás ellen.

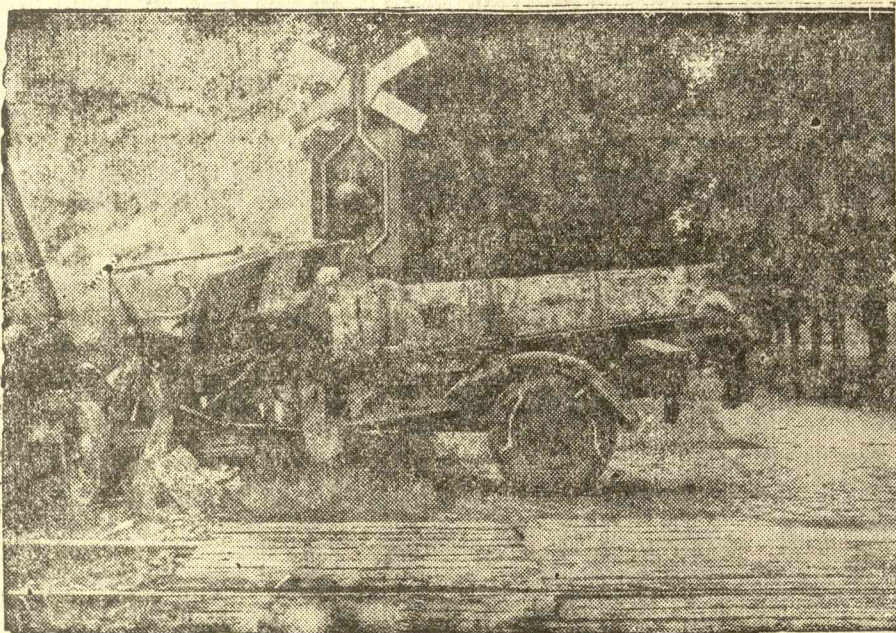
Amerikai hősök emlékműve

Bellicourban most állították fel az ott elesett amerikai katonák emlékművét. A fealvatásra az amerikai frontharcosok küldöttsége is átkelt az óceánon.

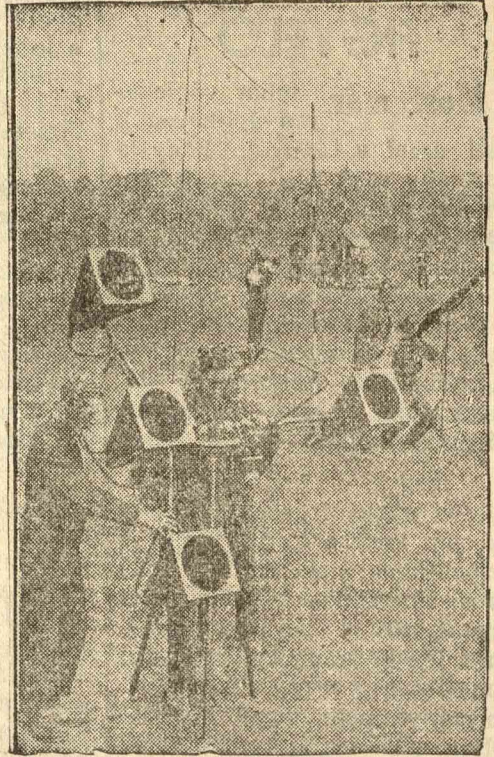
Európa legjobb ügелője

Az olasz Muscletonet hírek szerint meghívták Amerikába, természetesen lovával együtt.

Vigyázz, ha jön a vonat!

Aki nem tiszteli a leeresztett sorompót, az még szerencsésnek mondhatja magát, ha csak így jár.

Anglia légvédelmi fülei

A most lezajlott londoni légvédelmi gyakorlatokon próbálták ki ezeket a „füleket”, — amelyek igen nagy távolságból jelzik a közeledő motor zugását.

A japán tisztiek

A távolkeleti konfliktus eddigi legvéresebb összecsapására felkészülő japán csapatok.

Hankau ostroma

egy magaslatról figyelik az összecsaró erők hadmozdulatait.

A JÖVŐÉRT!

Mit tenne a világ ifjúsága ha intézhetné az emberiség sorsát KÖRKÉRDÉS A VILÁGDZSEMBORIN

Vogelenzang, augusztus hó. „Az ifjúság népszövetsége” — nagy megnyitó beszédében így nevezte el a cserkészeket Lord Baden Powell, a világ rajongva szeretett főcserkésze. Vogelenzang pázsitján, a már mosolygó holland ég alatt harminchat nemzet képviselői gyűltek össze. Az arénában folynak a bemutatók, a sátrak között ég a konyhák tüze, a színházban nevetgetnek és gyönyörködtenek a cserkész-színészek — de mit gondolnak ezek a fiúk, milyen problémák és válaszok pihennek tiszta és barázdátlan homlokuk mögött? Ezt próbáltam felderíteni, amikor három tolmáccsal nekiindultam az óriási kiterjedésű dsemborinak s minden nemzetnek egy-egy képviselőjét megkérdeztem: — mit tenne, ha huszonnégy órán át ő intézhetné a világ sorsát korlátlanul. A válaszok, amelyeket az egyes kontingensek parancsnokaival hitelesítettem, meglepő keresztmetszetet adtak a mai fiatalság lelkének — s ugyanakkor talán biztató ígéretet is jelentenek. Mert ez az ifjúság nem akar háborút, gyűlöletet —, hanem elfogadja „Bi-Pi” tanításait s minden erejével, testének és lelkének minden porcikájával a jóakaratot, a megértést és a békét akarja szolgálni.

AZ AMERIKAI

Legelőször az amerikai táborba tértünk be. Hugh Jones amerikai cserkész a cincinnati csapatból való. — Megigazítja szájában a rágógumit és megfontoltan feleli:

— Eltörölném az összes háborus adósságokat. Fölállítanék egy központot, amely szétosztaná minden ország termésfőlöslését. Minden évben rendeznék dsemborit.

AZ ÖRMÉNY

Az örményekhez mentünk ezután, akik ugyan csak maroknyi csapatot küldtek, de máris kedvencei az egész tábornak. Színes parasztlakodalmuk különösen nagy sikert aratott.

— Mindenkinék megengedném — mondja a dióbarnaszemű Quercus Margedian —, hogy visszatérjen hazájába, ha akar. Mindenkinék megengedném, hogy olyan nyelven beszéljen, irjon és gondolkozzék, amilyenén akar és... szeret.

A BELGA

A belgák táborában éppen táncpróbát tartanak. Kiszólitjuk az egyik fiút a sorból: Hector Moutard a neve.

— Összegyűjteném az államférfiakat — nevet —, akik a világ sorsát intézik. Rájuk zárnám az ajtót. Addig ki sem en-

gedném őket, amíg mind alá nem irták, hogy soha nem csínálnak háborút.

A CSEH

A cseheknél nem hajlandó nevét elárulni az a tizenöt éves fiatalember, aki kérdésünkre válaszol. De felelete így is érdekes:

— Minden évben száz fiút küldenék minden európai országba s ugyanannyit hozatnék huzzánk. Fogadni mernék, hogy mi mindig megérténénk egymást.

CURACAO

Curacao ugyan holland gyarmat, de egészen külön tábora van. A jókedvű, barnabőrű fiúk közül Moujim Youmin vállalkozik szószólónak:

— Minden fegyvert, minden bombát a tengerbe dobátnék. Elég mély. Ha nincs mivel háboruszkodni, még a legharciasabbak is letennének róla.

A DÁN

Arne Lindquist szöke dán gyerek. Alig tud nyugton maradni félpercre, — utána kell szaladni, amíg „meginterjuvoljuk”.

— Nevetni kell! — mondja s nagyot harap a csokoládés vajkenyérből (ez kedvenc holland étel és Arne nagyon helyesli). — Huszonnégy óráig farsang lenne az egész világon, ha tőlem függne. Akkor mindent elfelejtenének az embe-

AZ ÉSZT

Az észtek tábora domboldalon fekszik, éppen a nyírfalátárt diszítik, amikor odaérünk. Ernst Doilberg, az egyik őrs vezetője, komoly, nyiltarcú fiatalember. Összeráncolja homlokát, sokáig gondolkozik.

— Én azt hiszem, az északi népeknek kellene juttatni a világ vezetését — mondja aztán. — Higgadtabbak, megfontoltabbak, mint a déliek. És mi már elég régen békében élünk. Még nem tudom, hogyan, de mi biztosan kibogoznánk azt a kusza gomolyagot, ami ma a világ folyása és élete.

AZ ANGOL

— Helyet a fiataloknak! — zengi lelkesen Malcolm Wilson a sussexi angol fiú, aki Nagy-britannia véleményét tolmácsolja. — Mindig öreg emberek intézkednek felőlünk. Őket is meg kell hallgatni — de ha huszonöt évesnél idősebb miniszter nem lehetne, akkor vidámabb és kellemesebb lenne minden.

AZ EGYIPTOMI „ÖREG”

Nem tudjuk, mit szólna hozzá a mai angol kabinhoz, most a változatosság

egy őszhaju, de frissmozgású „öreg” kérdeztünk meg; Abdalla Sallama, a kairói közoktatásügyi minisztérium testnevelési előadója, az egyiptomi csapat egyik vezetője.

— Minden évben meg kellene rendezni az ifjúság olimpiaszát — mondja csöndesen és nagyot szippant „valódi” egyiptomi cigarettájából. — Ha az ártatlan vetélkedésben minden nemzet kiélné energiáját, biztosítva lenne a béke. Azt hiszem, Egyiptom mindig szívesen látná a világ ifjúságát.

A FRANCIA

A gyorsbeszédű, nyughatatlan Marcel Oriol-nak, a franciák szószólójának azonban más a véleménye:

— Mindig a végletek okozák a bajt — mondja oly komolyan, mintha a Sorbonne professzora lenne. — Ha a „közép” világszerte összeállna, elámulnának az emberek, mennyire simán menne minden. Csakhogy manapság már elfelejtették, hogy az „arany középszer” dicséretreméltó pedig megvetni való.

A GÖRÖG

Görögország fiainál akadunk meg legelőször, — csak nehezen találunk olyat, aki legalább franciául beszélt. De Dominie Prossos bátran küszködik az idegen nyelvvel.

— Közös kultúrát kellene adni az emberiségnek — mondja. — Valami szépenességgé és könnyű világnyelvet... amilyen az antik görög volt. Ha mindenki megértene, amit a másik mond, könnyebben értené meg a szavak tartalmát is.

A PERZSA

Irán Perzsiát jelenti — a perzsa fiúk csak biztatásra hajlandók szónokot választani K. Diukdian személyében.

— Meghagynám minden fiatalembernek, hogy legalább öt lást”.

Közhívatásra! — Izgalom! Kacagás! E két szó dokumentálja a Tivoli szenzációs **TARZAN** Johnny Weissmüller felelhetetlen alakítását. 1. dupla műsorát! 2. **Manrancos dáma** Clark Gableval Magyar feliratok.

Szuromnyal döfte le Vorosilov merényletét a szolgálatot teljesítő katona

Varsó, augusztus 14. Rigai jelentés szerint Vorosilov marsall, hadügyi népbiztos ellen néhány nappal előbb merényletet akartak elkövetni. A marsall vezérkari tanácskozásra indult, amikor egy férfi ugrott elő és a kezében tartott törrel nyaka felé szorított. A ka-

Máj, epe, vese, idült

(krónikus) gyomor és bélmegbetegedések, ideges fejfájás, álmatlanság, hányinger, hányás, szédülések, savtúlfűgés eseteiben az amerikai gyógynövényből készült „Gastro D.” szép eredményeiről a világ orvosi szakte-kintélei hosszú cikkekben számoltak be orvosi lapokban.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárán, București, Calea Victoriei 124.

évet töltsön külföldön. Ismerje meg, értse meg a más nemzetiségű embereket... s akkor látni fogja, hogy azok is emberek.

A JAPÁN

A japániak éppen Csicsibu herceget bucsuztatják, ki eljött hozzájuk látogatóba. B. Muvajima a zászló alatti oltárfelén igazgatja a díszes, bíborfeketéruhás bábut, amely a „samurai”-t, a lovagi erényeket, a japán cserkészlet alapelveit képviseli.

Csak hosszú biztatásra felel.

— A háboru szükséges rossz. Én minden népnek megadnám azt a területet, ami az élethez kell... és akkor nem lenne több háboru.

Folytatjuk a táborok járását. Beszéltünk holland, norvég, osztrák fiukkal, lengyel, román, portugál, orosz menekült cserkészekkel. Meghallgattuk a holland nyugatindiai Saba fiatalságát, a szíriai, sziriai, jégoszláv és izlandi gyerekek véleményét, Svédok és hollandok és kínaiak mind beszámoltak arról, hogy mit tennének, ha huszonnégy órán át ők lennének a világ urai. Annyi biztos, hogy sok minden megváltozna. Talán az is valószínű, hogy sok minden jobbra változna... De az vitathatatlan, hogy a világ ifjúsága a vogelerzangi nagy táborban — gondolkodik és töpreng a világ mai állapotán és hiszi, hogy lesz még beleszólása mindenbe.

Adja Isten, hogy Baden Powell és a cserkészlet nemes elvei irányítsák ezt a „beszóló”.

C8EHI
GYULA

Egy kiállítás története

VÉTEL-ELADÁS

Használt fekete keményfa
komplett háló olcsón eladó.
Stern Dr. Moskovits József-ut
5 szám Granaria. — 2564

Bejelentő hivatalhoz: (rend-
éségi) szükséges bejelentő la-
pok kaphatók Pásztor Ede
négnél.

Cukrászoknak tortalap, pasticcini, mignon papirok, papírszalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

Eladó beépített gramofon
szekrénnel. Cim a kiadóban.
2794

Egyszobás konyhás ház
sürgősen eladó Bokis Erzsé-
bet Dihului ucca 5-a, Colo-
nia Boros. 2811

Nagy mennyiségű homok
kapható Colonia Iosia 58 u
15. 2805

Sürgősen eladók bútorok,
konyha berendezés, háztar-
tási edények Vasile Stroescu
28-a. 2813

Kártoló gép jó karban
eladó. Rendes telep. Fényes
fűszerüzlet. Oradea. 2806

Izletes házi koszt kap-
ható Str. Lebedei 2. 2815

LAKÁS

Butorozott, teljesen külön-
álló kis udvari szoba magános
férfinek azonnalra is kiadó.
Str. Pasteur 23. 2743

KÜLÖNFÉLE

500.000 lejt keres egy már meglévő gépiérőre be-
rendezett kis iparvállalat,
mely új és konkurren-
ciánélküli, védjegyzett tömeg-
cikk gyártásával foglalkozik
ugyanilyen értékű beruhá-
zás mellett. Ajánlatokat
„Exisztencia” jeligével kér
a lap kiadóhivatalába. 2809

Egy Delean Iosif névre
szóló betegsegélyző könyv
elveszett, Becsületes meg-
találó jutalomban részesül.
Str. Rândunici 4. 2812

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNÉL ORADEA

amikor a népfronti kormány első intézkedései között bejelentette, hogy a kiállítást megrendezi és a bejelentett időpontban meg is nyitja.

„A Szajna partja, ahol a gránit, a márvány, a bronz, a fény és a virág egyesül Páris bájának apótheozisában, találkát adtak egymásnak a világ összes népei. Az emberek itten elfelejtik azokat a nyugtalanító zajokat, amik végigdübörögnek az oly gyakran lázas világ felett”.

A belső ellenségről beszélünk: azokról a franciákról, akik nem tudták elfelejtetni pártszenvédélyeiket, de azt elfelejtették, hogy a kiállítás általuk remélt, megjósolt balsikere hazájuk erkölcsi vereségét jelentené. Maga a kiállítás főkegybírója volt a szabottalók feje. Közben kitörték a munkakonfliktusok. Tárgyalós külföldi megfigyelőknek egybehangzó véleménye tanuskodik arról, hogy a francia munkások lelkesen dolgoztak a kiállítás telepein és hogy ha akadtak kártevők, azokat a legmagasabb technikai személyzet soraiban kellett keresni.

Meg is találták őket. Leváltották a kormánybiztost és vezérkarát. Megkezdődött a versenyfutás. Elkészült-e a kiállítás idejében? A Gringoire, a Völkischer Beobachterrel együtt a vereségre játszott örömmel regisztrált minden kisést, kipécézett minden hibát, jelzett minden nehézséget. Hosszu ideig úgy látszott, hogy igaza lesz. S a magát nemzetinek nevező francia sajtó valószínűséggel kéjelgett az önmarcangolásban, hiszen végső fokon mégis csak arról volt szó, hogy véka alatt sem tartott reményeinek megvalósulása saját hazájának tehetetlenségét bizonyítottá volna ország-világ színe előtt.

Végül csupán hetekre ment a játék. Az épületek emelkedtek, a kiállítás grandiózus körvonalai kialakultak.

A megnyitás késett egy jó hónapot, a hivatalos megnyitás idején számos épületet vett még gerendázat körül. De egyiket sem azok a reprezentatív építmények közül, amikre méltán büszke a francia kormány.

A kiállításnak igen rossz saj-
tója van továbbra is, de akik
személyesen látogatták meg,
ki nem fogynak dicséretéből

Augusztus 15-én, vasárnap, az egész országban megtartott ünnepségekkel párhuzamosan a párosi strandon is ünnepélyt rendeztek a Román Hajózási Liga javára.

Ez alkalomból a G. villamos éjszaka két óráig fog közlekedni. Az ünnepségre is érvényes jegyeket a strand pénztára d. u. fél ötkor kezdi árusítani. Az ezen idő előtt váltott fürdőjegyek este hat órakor érvényét veszti és azután csak az maradhat a strand területén, aki az ünnepélyre szóló jegyet megváltotta. A strandvendéglőben nagy tombola lesz.

Ugy tűnt, hogy a kiállítást valóban ez a sors fogja érní.